

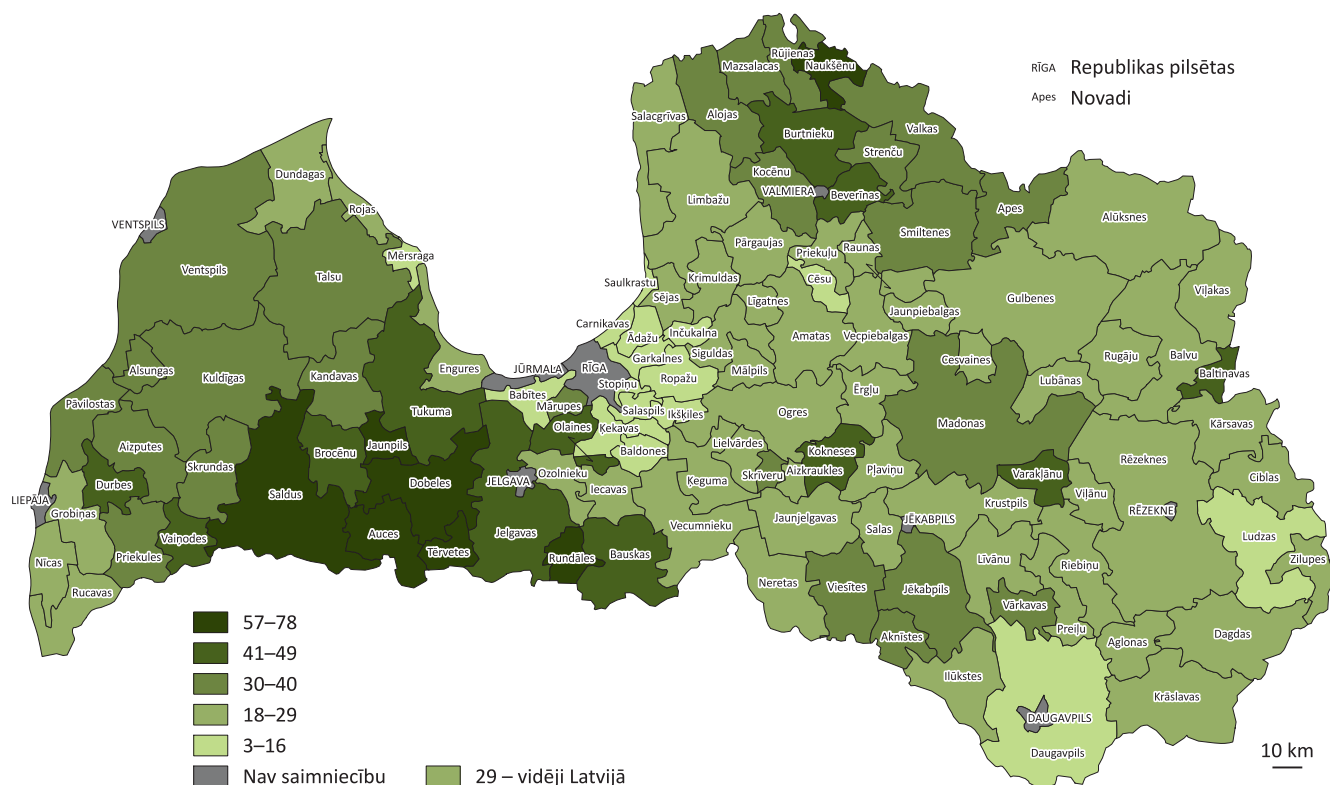

2020. GADA LAUKSAIMNIECĪBAS SKAITĪŠANAS REZULTĀTU KOPSAVILKUMS

Lauku saimniecību skaits un apsaimniekotā lauksaimniecības zeme

2020. gadā Latvijā saskaitīti 69 tūkstoši ekonomiski aktīvo lauku saimniecību¹, kas apsaimniekoja 1,97 miljonus ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ). 10 gadu laikā lauku saimniecību skaits samazinājies par 14,4 tūkstošiem jeb 17,3 %, bet kopējās apsaimniekotās LIZ platība pieaugusi par 172,8 tūkstošiem ha jeb 9,6 %.

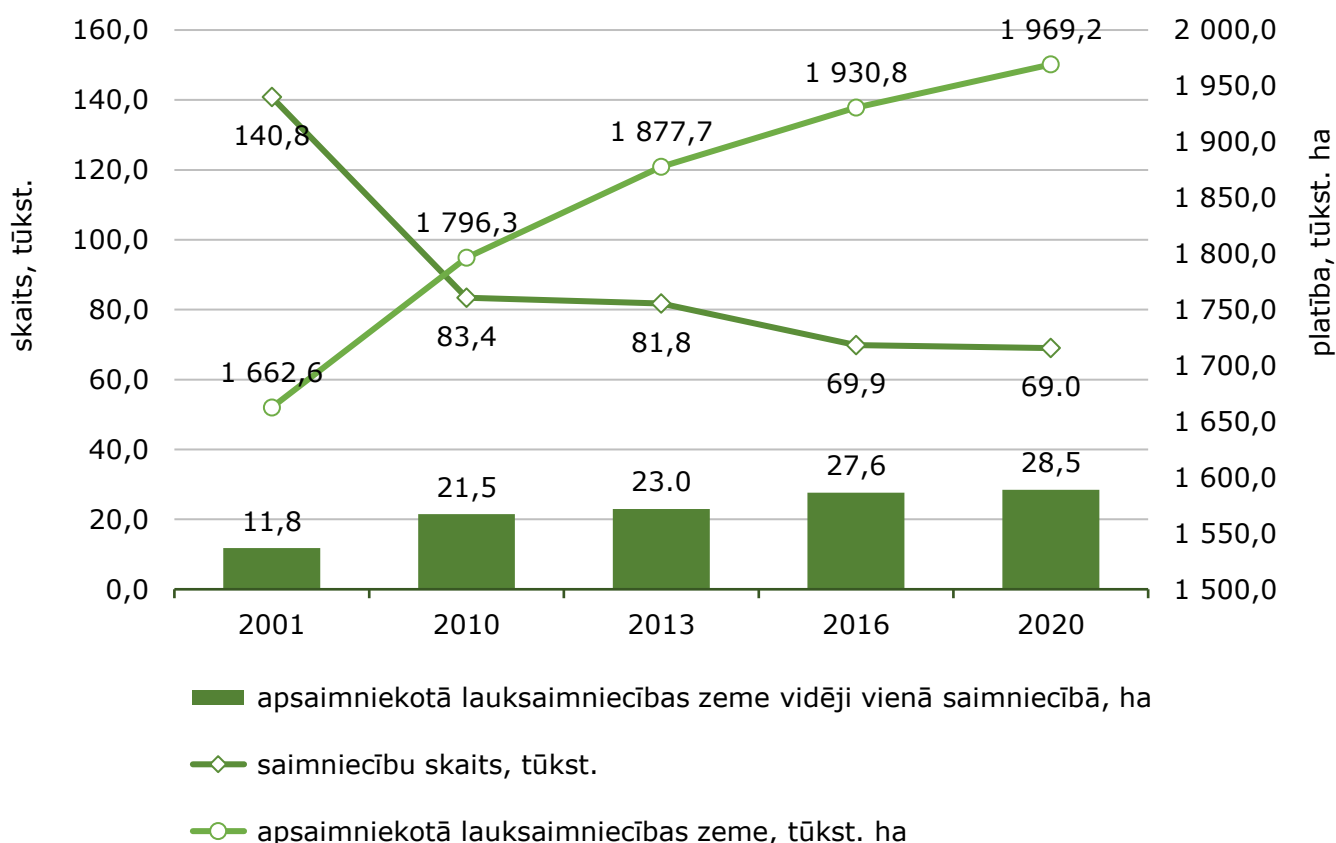
Izmantotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība vidēji vienā lauku saimniecībā (ha)

¹ Ekonomiski aktīva lauku saimniecība – saimniecības ar izmantoto LIZ platību lielāku nekā 1 ha vai standarta izlaidi lielāku par 70 eiro neatkarīgi no platības, kura ražo lauksaimniecības produkciju, neatkarīgi no saražotās produkcijas daudzuma un tās izmantošanas veida vai saglabā labus lauksaimniecības un vides apstākļus zemē.

Ekonomiski aktīvo lauku saimniecību skaits pēdējo 20 gadu laikā samazinājies vairāk par divām reizēm. Straujākās izmaiņas notikušas laikā no 2001. līdz 2010. gadam, kad saimniecību skaits samazinājās par 40,8 %. Šajā periodā par 8 % palielinājās, apsaimniekotās LIZ platības. Pēdējos četros gados šī platība palielinājusies tikai par 38,3 tūkstošiem ha jeb 2 %, bet saimniecību skaits samazinājies par 0,9 tūkstošiem jeb 1,4 %.

Lauku saimniecību skaits un apsaimniekotā lauksaimniecības zeme

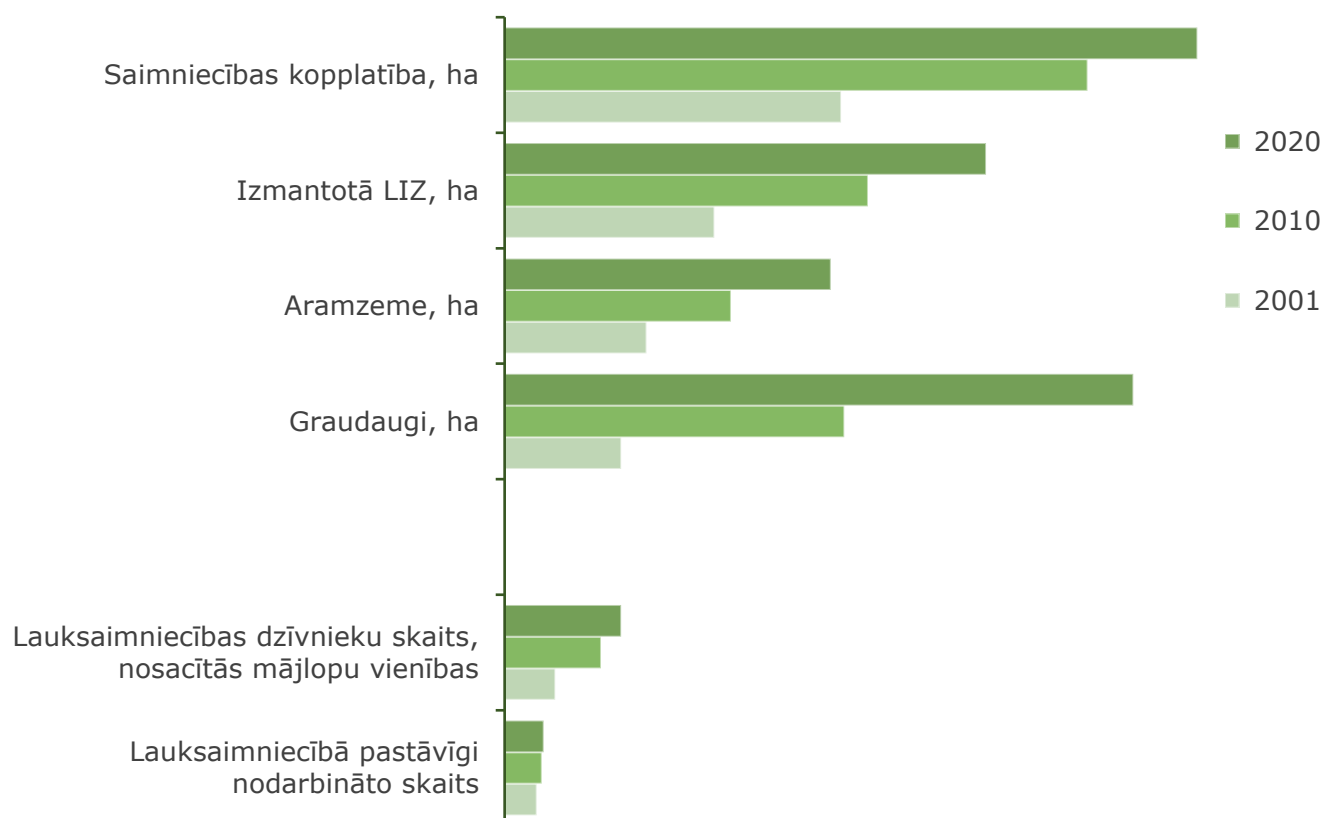

Lauku saimniecību vidējais lielums

2020. gadā vidēji vienā lauku saimniecībā apsaimniekoja 28,5 ha lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kas ir par 16,7 ha jeb 2,4 reizes vairāk nekā 2001. gadā un par 7 ha vairāk nekā 2010. gadā.

Kopš 2001. gada, kad notika pirmā lauksaimniecības skaitīšana pēc neatkarības atgūšanas, lauku saimniecības kļuvušas lielākas gan pēc izmantotās zemes platības, gan pēc ekonomiskā lieluma – standarta izlaides. Vidēji vienas lauku saimniecības platība ir 41 ha, tajā apsaimnieko 19,3 ha aramzemi, un saimniecībā nodarbināti 2,3 cilvēki.

Lauku saimniecību vidējais lielums

Salīdzinot pēdējo trīs lauksaimniecības skaitīšanu rezultātus, vērojama tendence, ka graudaugu audzētāju saimniecībās palielinās graudaugu sējumu platības. 2020. gadā vidēji vienā graudaugu audzētāju saimniecībā audzēja 37,3 ha graudaugu jeb par 85,6 % vairāk nekā 2010. gadā un 5,4 reizes vairāk nekā 2001. gadā.

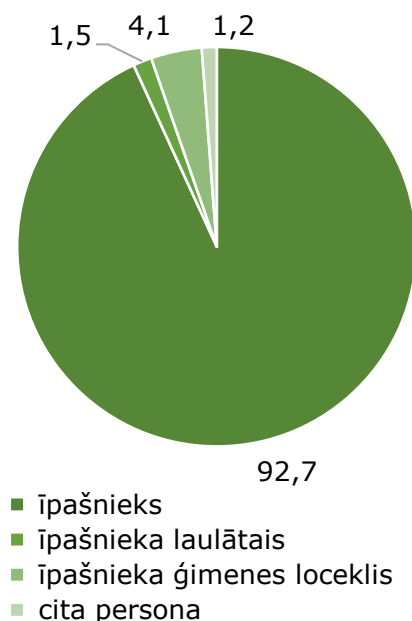
Lauksaimniecības skaitīšanas rezultāti liecina, ka veidojas lielas lauku saimniecības, kas specializējas lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanā. 2020. gadā 1. jūlijā lauksaimniecības dzīvniekus audzēja 25.9 tūkstoši lauku saimniecību.

Pieaug slaucamo govju un cūku skaits vidēji vienā audzētāju saimniecībā – 2020. gadā bija 12 slaucamās govys un 90 cūkas, kas ir 4,3 reizes vairāk, salīdzinot ar 2010. gadu. Dējējvistu audzētāju saimniecībās ir izteikta specializācija, jo 90,8 % no dējējvistu kopskaita audzē lielajās putnkopības saimniecībās (0,1 % no visām mājputnu saimniecībām), kurās putnu skaits pārsniedz 10 tūkstošus mājputnu. Pārējās dējējvistu audzētāju saimniecībās bija vidēji 30 vistas.

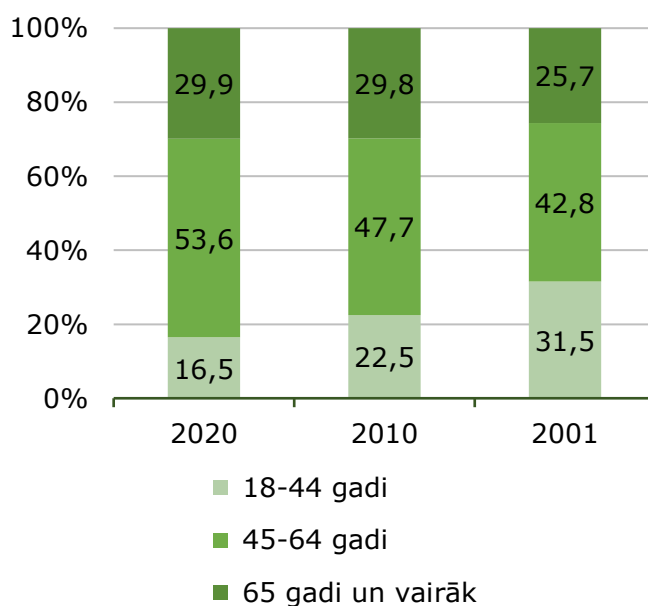
Lauku saimniecību vadītāji

92,7 % lauku saimniecību 2020. gadā vadīja paši saimniecību īpašnieki, 4,1 % – cits ģimenes loceklis, 1,7 % saimniecību vadīja cita persona ārpus ģimenes, bet 1,5 % – īpašnieka laulātais.

**Lauku saimniecību vadītāji,
%**

**Saimniecību vadītāju vecuma struktūra,
%**

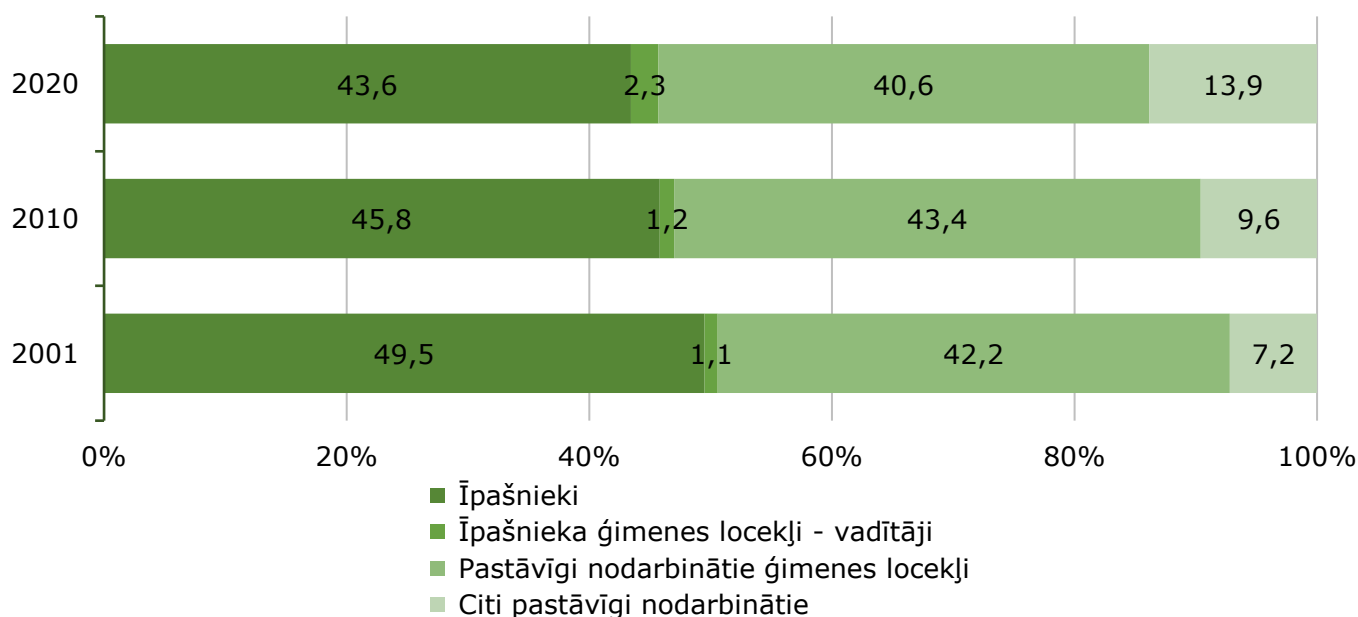

Lauksaimniecībā nodarbinātie

2020. gadā lauksaimniecībā kopumā bija nodarbināti 185,7 tūkst. darbinieku, no kuriem 155,4 tūkst. jeb 83,6 % bija nodarbināti pastāvīgi un 30 tūkst. jeb 16,4 % bija nodarbināti uz laiku. 133,8 tūkst. jeb 86,1 % no pastāvīgi nodarbinātajiem bija īpašnieki un viņu ģimenes locekļi.

Kopš 2001. gada, kad notika pirmā lauksaimniecības skaitīšana pēc neatkarības atgūšanas, pastāvīgi nodarbināto skaits lauksaimniecībā ir samazinājies par 110,1 tūkst. jeb 41,5 %.

**Lauksaimniecībā pastāvīgi nodarbināto struktūra
(% no pastāvīgi nodarbināto skaita)**

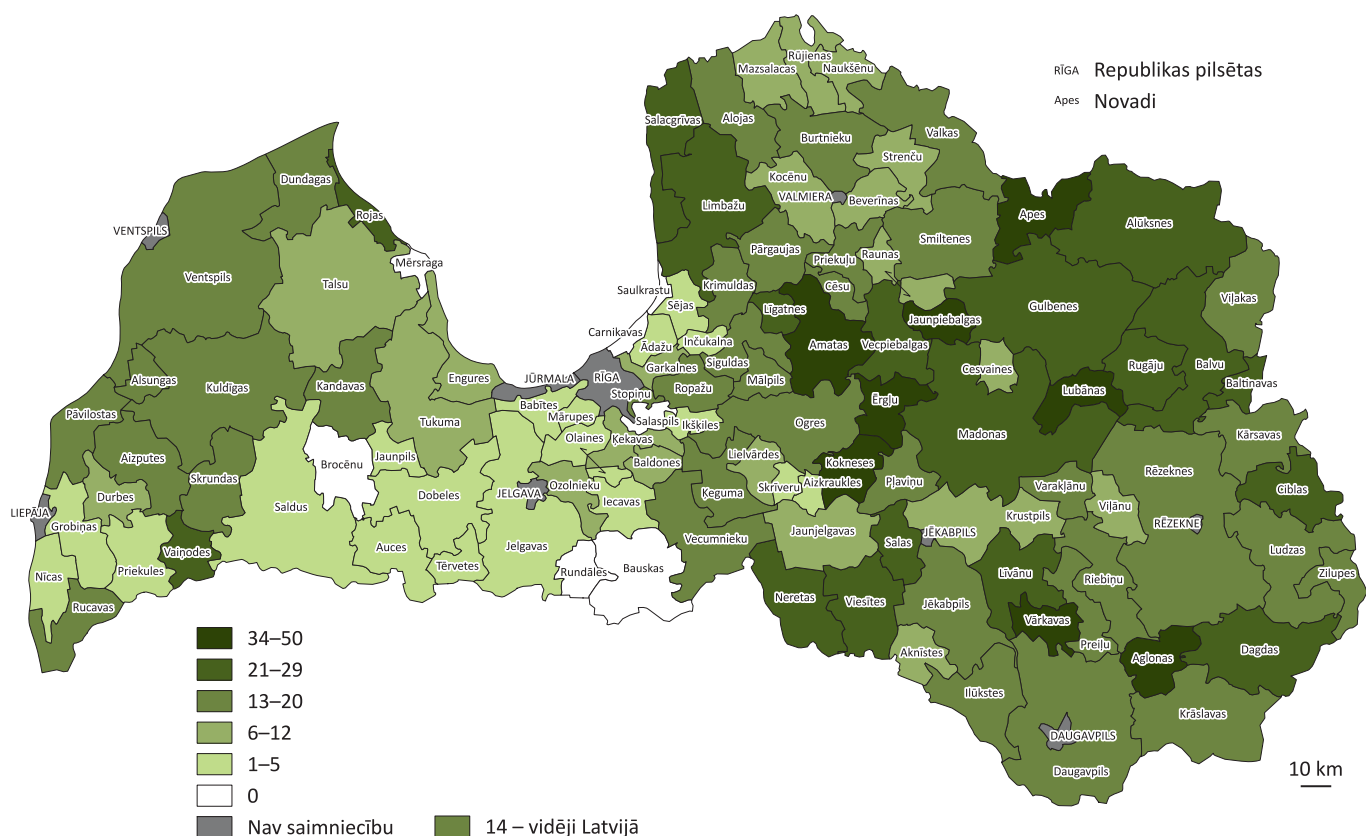

88,7 % nodarbināto lauksaimniecībā strādāja nepilnu laiku, t.i., mazāk nekā 1 840 h gadā. Pilnu darba dienu jeb 1840 h gadā lauksaimniecībā strādāja 17,1 tūkst. jeb 11,0 % nodarbināto, kas ir par 31,4 % mazāk nekā 2001. gadā. Nepilnu darba dienu pārsvarā strādā nodarbinātie augkopības saimniecībās, kur raksturīgs sezonas darbs.

Bioloģiskā lauksaimniecība

2020. gadā Latvijā 285,5 tūkst. ha izmantotā LIZ apsaimniekoja ar bioloģiskās lauksaimniecības metodēm jeb 14,5 % no kopējās izmantotās LIZ platības. 259,9 tūkst. ha jeb 91% platības bija pilnībā sertificētas un 25,6 tūkst. ha jeb 9 % bija pārejas periodā. Salīdzinot ar 2010. gadu, bioloģiski apsaimniekotās lauksaimniecības zemes platības ir palielinājušās 2 reizes. 2010. gadā bioloģiskās LIZ platības bija 142,6 tūkst. ha jeb 7,9 % no kopējās izmantotās LIZ platības.

Bioloģiski sertificētā izmantotās lauksaimniecībā izmantojamā zemes īpatsvars kopējā lauksaimniecības zemē (%)

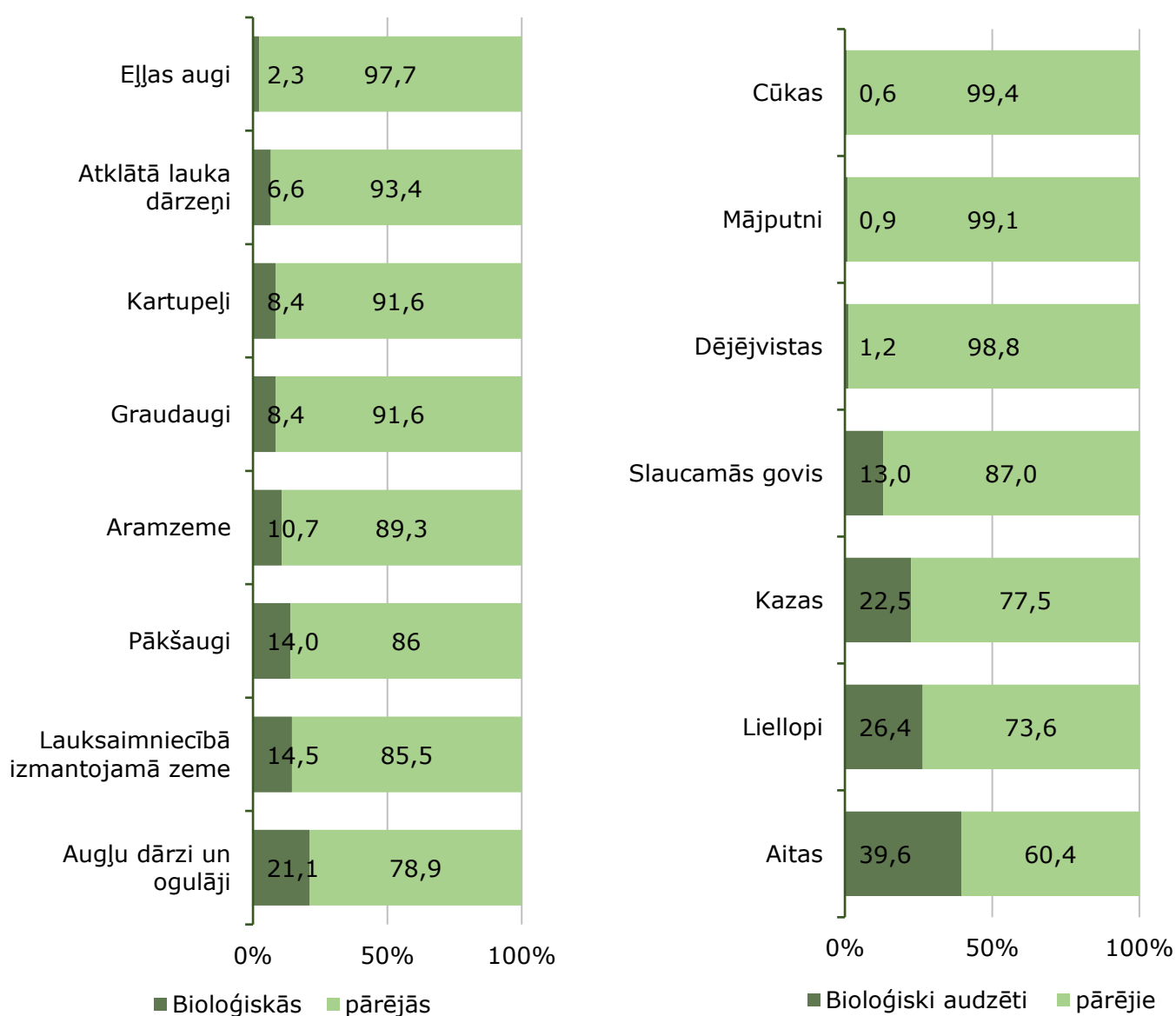

Lielākās bioloģiski sertificētas lauksaimniecības zemes platības aizņem aramzemē sētā zāle un pļavas un ganības. Salīdzinājumā ar 2010. gadu būtiski pieaugušas bioloģiski audzēto pākšaugu platības – 11,1 reizi un ilggadīgo stādījumu platības – 5 reizes, kā arī 2,4 reizes palielinājušās bioloģiski audzēto dārzeņu un pļavu un ganību platības.

2020. gadā bija 2943 bioloģiski sertificētas lauku saimniecības, kurās audzēja lauksaimniecības dzīvniekus, kas ir par 22,4 % vairāk nekā pirms 10 gadiem. Bioloģiski audzēto lauksaimniecības dzīvnieku skaits arī ir mainījies, gandrīz visām dzīvnieku sugām vērojams skaita pieaugums. Liellopu, aitu un mājputnu skaits palielinājies 2,1 reizi, savukārt cūku skaits ir samazinājies 3,8 reizes salīdzinot ar 2010. gadu.

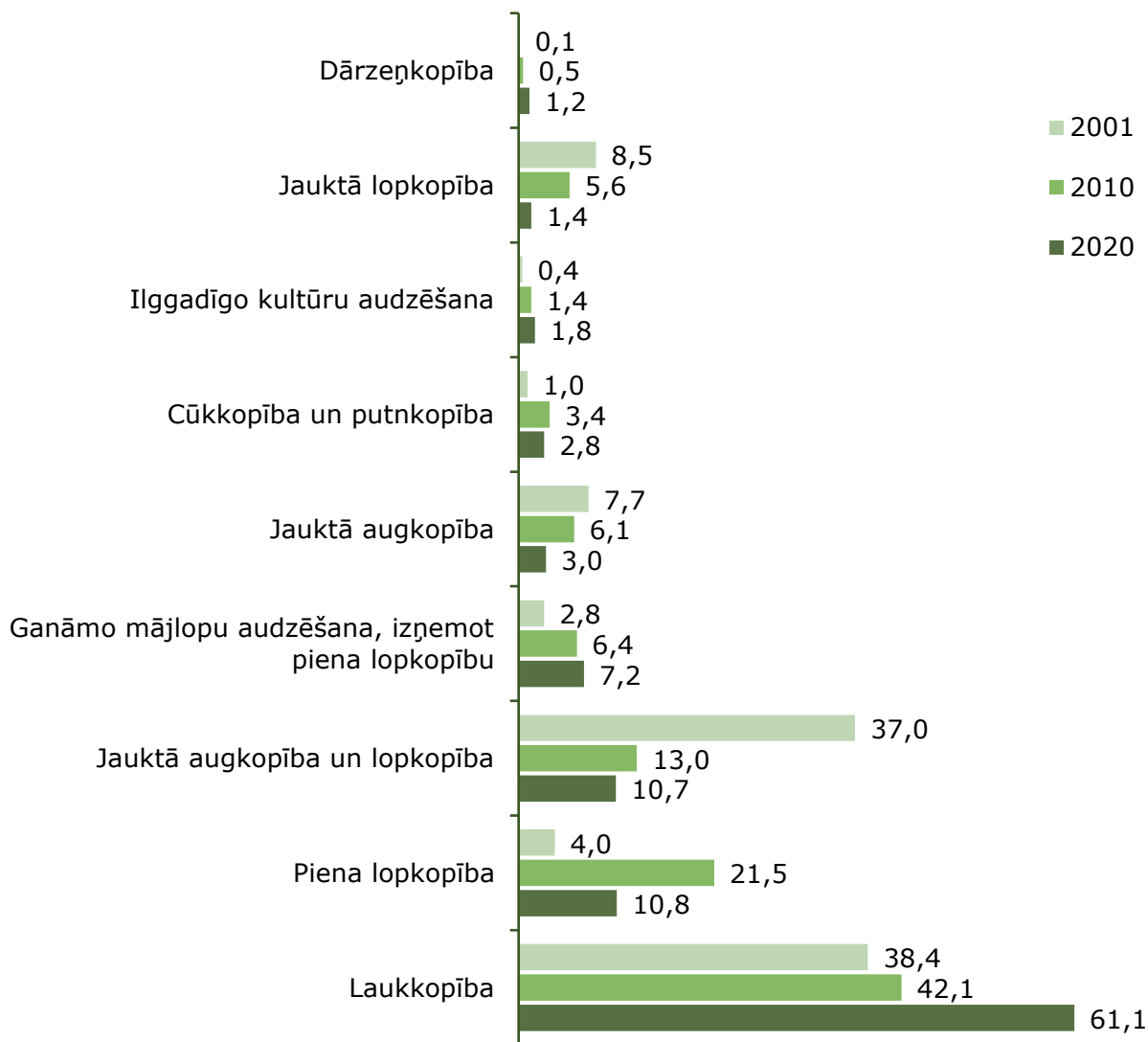
Bioloģiski audzēto dzīvnieku skaits ir pieaudzis kopš 2010. gada, un arī to īpatsvars kopējā dzīvnieku skaitā pakāpeniski palielinājies. Bioloģiski audzēto aitu īpatsvars ir pieaudzis par 17,3 procentu punktiem, liellopu īpatsvars pieaudzis par 1,3 procentu punktiem, kazu īpatsvars palielinājies par 1,2 procentu punktiem, mājputnu – par 0,1 procentu punktu. Bioloģiski audzēto cūku īpatsvars ir palicis nemainīgs.

Bioloģiski audzēto lauksaimniecības kultūraugu un lauksaimniecības dzīvnieku īpatsvars, %

Lauku saimniecību specializācija

Visvairāk lauku saimniecību (42,2 tūkst. jeb 61,1 %) specializējušās laukkopībā, apsaimniekojot 1,1 milj. ha jeb 57 % lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Jauktajā augkopībā un lopkopībā, gan piena lopkopībā bija specializējušās apmēram 11 % no saimniecību kopskaita. 7,2 % saimniecību savukārt specializējušās ganāmo mājlopu audzēšanā.

Ar 2020. gada lauksaimniecības skaitīšanas rezultātiem var iepazīties oficiālās statistikas portālā <https://www.csp.gov.lv/lv/lauksaimniecibas-skaitisana-2020>